

Kirjaston ja koulun yhteistyösuunnitelma

2025–2027

Kirjastopalvelut ja perusopetus
Euran kunta

**EURA
SYDÄMESSÄ**

Kirjaston ja perusopetuksen yhteistyösuunnitelma 2025–2027

Sisällysluettelo

1.	Tavoitteet.....	3
2.	Viestintä ja vastuhenkilöt	3
3.	Kustannukset	4
4.	Yhteistyön muotoja.....	5
5.	Yhteistyö luokka-asteittain.....	7
6.	Seuranta	10
	Liitteet	11

Koonnut: Heli Koski/Euran kirjasto- ja tietopalvelut

Valokuvat: Canva

1. Tavoitteet

Tämän sopimuksen tavoitteena on vakiinnuttaa ja kehittää yhteistyötä perusopetuksen ja kirjaston välillä sekä tehdä sitä näkyväksi. Koulun ja kirjaston toiminnan kohderyhmä ja tavoitteet ovat yhteneväisiä: molemmat tahot pyrkivät edistämään lasten ja nuorten lukutaitoa ja hyvinvointia. Tämä yhteistyösopimus perustuu sekä kirjastolakiin (1492/2016 1-20§) että opetussuunnitelman (OPS2016) perusteisiin. Yhteistyön avulla kirjasto toteuttaa lain määrittelemiä tehtäviään ja koulu saa tukea opetustehtävässään. Yhteistyösopimus edistää tasa-arvon toteutumista Euran kunnassa. Tavoitteena on, että kaikilla perusopetuksen oppilailta on yhdenvertaiset mahdollisuudet kirjaston palveluihin sekä monilukutaidon tukeen. Monialainen yhteistyö rikastaa opetussuunnitelmaa.

Kirjaston ja koulun yhteistyösuunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein.
Kulttuurikasvatussuunnitelma päivittyy vuosittain.

2. Viestintä ja vastuuhenkilöt

Tämän sopimuksen toteutumisesta vastaavat perusopetuksen ja kirjaston johto. Viestinnästä vastaavat nimetyt yhteyshenkilöt kouluissa ja kirjastoissa. Käytännössä yhteistyötä toteuttaa kukin opettaja ja kirjaston työntekijä omien vastualueidensa mukaisesti. Toiminta integroidaan mahdollisuuksien mukaan eri aineiden opetukseen. Vuosittainen yhteistyö kirjataan myös kirjaston ja koulun vuosisuunnitelmiin.

Koulujen ja kirjaston yhteistyösuunnitelman päivittämisestä vastaa työryhmä, johon kuuluu henkilökuntaa ala- ja yläkouluista sekä kirjastosta. Työryhmässä on jäsen jokaiselta koululta. Liitteessä työryhmän yhteystiedot.

Työryhmän kokoonpano:

Heli Koski, Kirjastonhoitaja, Euran kirjasto- ja tietopalvelut
Teija Henriksson, Euran kirjasto- ja tietopalvelut
Susanna Kallio, Honkilahden koulu
Kati Rantala, Hinnerjoen koulu
Katri Henriksson, Kauttuan koulu
Laura Perttu, Kauttuan koulu
Henna Kainulainen, Kirkonkylän koulu
Terhi Seilo, Kirkonkylän koulu
Terhi Vesämäki, Kiukaisten koulu
Maria Savolainen, Panelian koulu
Heli Rautu-Vatja, Ahmasojan koulu
Leena Pihlava, Ahmasojan koulu
Marjo Lampi, Euran yhteiskoulu

Kirjasto lähettää koululle syksyisin ja keväisin sähköpostilla tiedotteen, jossa kerrotaan tulevan kauden sisällöistä, esim. lukuintokirjojen toimitukset. Samoin kirjaston terveiset oppilaiden koteihin lähetetään syksyisin ja keväisin Wilman kautta. Yläkoululla kirjaston terveiset oppilaiden kotiin menevät äidinkielenopettajan kautta.

Kirjaston ja koulujen henkilökunnan edustajat tapaavat 1-2 kertaa vuodessa. Kirjasto kutsuu osallistujat koolle.

3. Kustannukset

Lukemisen edistäminen kuuluu kirjaston lakisääteisiin tehtäviin eli siihen liittyvä työ on huomioitu kirjaston budjetissa. Kirjasto voi mahdollisuuksien mukaan osallistua koulujen kirjailijavieraiden tai muiden lukemisen edistämiseen liittyvien esiintyjien ja toiminnan kustannuksiin. Osallistuminen kustannuksiin arvioidaan tilanteen mukaan. Kirjasto tarjoaa mielellään asiantuntemustaan ja osaamistaan lukemisedistämiseen liittyvien tapahtumien ja toiminnan järjestämisessä.

Yhteistyösuunnitelman pakollisiksi luokiteltujen sisältöjen kustannuksista vastaa kirjasto. Lukuintokirjojen kuljetukset kouluille 3 kertaa vuodessa on sovittu kunnan lähettipalvelujen kanssa. Koulut huolehtivat kirjojen toimituksesta takaisin pääkirjastolle.

Kirjaston ja koulujen budjetissa huomioitavia kustannuksia aiheuttavia sisältöjä ovat mm.:

Ulkopuolinen kirjavinkkari yläkoululle n. 50 €/oppitunti + matkakulut

Kirjailijavieraat kirjastolla/kouluilla 345 €/esiintyminen + matkakulut

Oppilaiden mahdolliset kuljetukset kirjastoon

Lukuintokirjojen kuljetus kouluille (kirjasto vastaa) /pääkirjastolle takaisin (koulut vastaavat) 3 kertaa vuodessa

Lukuintokansioiden kustannukset (koulut vastaavat)

Esitteiden painokustannukset (kirjasto vastaa)

4. Yhteistyön muotoja

Opettajajohtoiset ryhmäkäynnit

Luokat ja ryhmät ovat tervetulleita omatoimiselle kirjastokäynnille kirjastoon. Kirjastokäyntejä on hyvä valmistella etukäteen koulussa ja opettajan on oltava mukana. Käynneistä tulee ilmoittaa kirjastoon, jotta kalenterissa ei ole opastettuja käyntejä samaan aikaan. Myös erityistarpeista käynnin suhteen on hyvä ilmoittaa.

Ohjatut kirjastokäynnit

Kirjasto tarjoaa ohjattuja kirjastokäyntejä. Käynnit voivat sisältää mm. kirjaston palveluiden esittelyä, vinkkausta, kirjastonkäytön ja tiedonhaun ohjausta tai erilaista työpajatyöskentelyä. Myös muunlaisia ohjattuja käyntejä voidaan yhdessä opettajan kanssa suunnitellen sopia. Mikäli opettaja haluaa ohjatun käynnin, on syytä olla yhteydessä kirjastoon vähintään kaksi viikkoa ennen ajankohtaa.

Kirjastonkäytön opastus

Kirjastosta löytyy monipuolisesti aineistoa ja välineitä tietojen ja taitojen kehittämiseen. Kirjastonkäytön opastusta annetaan ohjattujen kirjastokäyntien yhteydessä. Opastukseen sisältyy yleensä tutustumista kirjastossa toimimiseen, tiloihin, kokoelmiin ja palveluihin sekä oman kirjastokortin hankkimiseen, mikäli sellaista ei vielä ole.

Tiedonhankinta- ja hallintataitojen tukeminen

Kirjasto tukee kouluja tiedonhallintataitojen opettamisessa. Tiedonhallintataitoja tarvitaan kaikissa oppiaineissa ja tiedonhaunopetus olisi hyvä integroida todellisiin oppimistehtäviin. Sekä kirjastonkäyttöä että tiedonhankintaa opastetaan toiminnallisina menetelmin joko koulun tai kirjaston tiloissa.

Yhteisökortti

Kirjastosta voi saada yhteisökortin. Yhteisökortilla voidaan lainata kirjastosta aineistoja koko koulun, luokan tai muun ryhmän tarpeisiin. Yhteisökortilla täytyy olla vastuuhenkilö ja kortti on voimassa vuoden kerrallaan. Yhteisökortin myöhästyneistä lainoista lähetetään muistutuskirje, mutta maksuja ei peritä. Yhteisökortin säännöistä saa tarkempaa tietoa kirjastosta.

Kirjavinkkaus

Kirjasto tukee peruslukutaidon kehittymistä ja lukuharrastuksen syntymistä ja syvenemistä monin tavoin. Kirjavinkkaus ja aineiston esittely houkuttelevat lukemaan ja herättelevät lukuhalua. Kirjavinkkausta tarjotaan Eurassa kaikille 3. ja 7. luokkalaisille. Resurssien mukaan vinkataan muita luokkia. Kirjaston henkilökunta myös kokoaa erilaisia suositus- ja kirjalistoja lapsille ja nuorille.

Kirjapaketit

Kirjasto kokoaa lainattavia kirjakasseja/-paketteja koululuokkien toivomista aiheista ja teemoista. Käytännöistä saa tarkempaa tietoa kirjastosta. Kirjaston kautta on myös

mahdollisuus tilata maksutta vieraskielistä aineistoa monikielisestä kirjastosta. Monikielisen kirjaston aineisto koostuu kirjoista, musiikista, elokuvista ja aikakauslehdistä.

Euralainen lukuinto -lukudiplomi

Lukudiplomi innostaa lapsia lukemaan ja tutustumaan kirjallisuuden eri genreihin. Euralainen Lukuinto-kirjallisuusdiplomi kattaa luokat 1.–9. Lukudiplomissa luetaan lukuvuoden aikana 6 kirjaa, joista kolme luetaan koulussa ja kolme omalla ajalla. Kirjasto koordinoi kouluille kolme kertaa vuodessa toimitettavia lukuintokirjasarjoja sekä tarjoaa joka lähikirjastossa lukuintotehtäviä ja kirjavinkkilistoja. Opettaja koordinoi koululla Lukuinto-diplomin suoritusta. Kirjoja voi opettajan hyväksynnän mukaan suorittaa myös vinkkilistan ulkopuolelta ja opettaja voi halutessaan käyttää muiden lukudiplomien tehtäviä.

Kirjailijavierailut

Kirjasto ja koulu voivat järjestää yhdessä ala- tai yläkouluille kirjailijavierailuja. Kirjailijavierailu voidaan toteuttaa myös virtuaalisesti, jolloin vierailua voivat samalla kertaa seurata usean eri koulun oppilaat. Vierailuun valmistautumisesta sovitaan etukäteen. Oppilaat voivat esimerkiksi haastatella kirjailijaa.

Lukukampanjat, hankkeet ja tapahtumat

Kirjastolla ja kouluilla voi olla erilaisia yhteisiä lukukampanjoita ja hankkeita. Yhteiset kampanjat, hankkeet ja teemapäivät voivat olla valtakunnallisia, kunnallisia tai paikallisia. Niistä tiedotetaan erikseen.

Työpajat

Kirjasto ja koulu voivat suunnitella ja toteuttaa yhdessä erilaisia työpajoja esimerkiksi mediakasvatuksesta, sanataiteesta, sarjakuvasta ja digitaidoista.

Lukemisen tärkeydestä kertominen sekä kirjaesittelyt vanhemmille ja henkilökunnalle

Kirjaston henkilökunta jalkautuu vanhempainiltoihin, opettajien Veso-päiviin ja muihin koulun tilaisuuksiin esimerkiksi kertomaan lukemisen tärkeydestä, kirjaston palveluista ja kullekin ikäryhmälle sopivasta kirjallisuudesta, uutuuksista ja muusta aineistosta. Esiintymisestä on sovittava hyvissä ajoin.

Kirjasto tilana

Kirjasto tarjoaa tilat oppimisympäristönä, näyttely- ja esiintymistilana, oleskelutilana ja tapahtumapaikkana, johon kaikilla ihmisillä jo lainkin puitteissa on oikeus. Yhteyshenkilöt tiedottavat aktiivisesti kirjaston tarjoamista palveluista ja tapahtumista.

5. Yhteistyö luokka-asteittain

Yllä olevista vaihtoehdoista Eurassa toteutetaan 6 yhteistyömuotoa, joista neljä on suunnattu luokille 1–6 sekä kaksi yläkoululle. Nämä toteutetaan 100 % koko ikäluokan kanssa. Lisäksi koulu sitoutuu vähintään yhteen luokan omatoimiseen kirjastokäyntiin lukuvuoden aikana. Näiden lisäksi voidaan toteuttaa ylimääräisiä kirjastovierailuja, vinkkausta, työpajoja yms. kulloistenkin resurssien mukaan.

Yhteistyömuodot mukautetaan Ahmasojan koulun tarpeisiin sopiviksi.

TAVOITTEET 1-3 -LUOKILLE

- Kirjasto on ensimmäisiä julkisia palveluja, joita lapset oppivat itsenäisesti käyttämään.
- Kirjasto pyrkii yhdessä koulun kanssa herättämään ja ylläpitämään positiivista kirjasto- ja lukemisasennetta.
- Oppilaat tutustuvat kirjaston tilaan, aineistoihin ja palveluihin ja oppivat toimimaan kirjastossa, lainaamaan ja palauttamaan.
- Oppilaat ottavat tiedonhankinnan ensiaskeleita.

TOTEUTUS

1. Luokka

Kirjasto tutuksi koulutulokkaille ohjatulla luokkakäynnillä

- käynnin aikana opitaan perusasioita kirjastosta: lainaus, palautus, neuvon kysyminen, itselle sopivan aineiston löytäminen.
- saadaan kirjastokortti (jos sitä ei vielä ole)

3. Luokka

Timanttiseikkailu

- kirjaston osastot, hyllyjärjestys, lainaaminen, palauttaminen, laitteet tutuksi, tai edellä mainittujen asioiden kertaus
- aakkostus- ja luokitusjärjestelmään liittyviä tiedonhakutehtäviä pakopelin omaisesti

Kirjavinkkaus

- ikä- ja osaamistasoon sopivaa luettavaa esitellään joko kirjastossa tai koululuokassa

TAVOITTEET 4-6-LUOKILLE

- Kirjasto ja koulu pyrkivät yhdessä tukemaan ja syventämään oppilaiden lukuharrastusta sekä ylläpitämään kirjastomyönteistä asennetta.
- Oppilaiden tiedonhallinnan taitoja syvennetään; tutustutaan tiedonhaun prosessiin ja opetellaan lähdekritiikkiä.
- Oppilaat tutustuvat kirjaston verkkopalvelujen käyttöön.

5. Luokka

Mediamatka

- vuorovaikutteisoin menetelmin opetellaan tiedonhallinnan taitoja, lähdekritiikkiä, ikärajoja ja kuvien käyttöä sekä nettikäyttäytymisen perusasioita

TAVOITTEET 7.-9 –LUOKILLE

- Oppilas osaa käyttää itsenäisesti kirjastopalveluja, etsiä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä etsiä tietoa ja käyttää erilaisia tiedonlähteitä omaan tiedontarpeeseensa.
- Oppilas hallitsee lähteiden merkitsemisen ja tunnistaa erilaisia tietoturvaan liittyviä seikkoja sekä osaa arvioida kriittisesti tietojen käytettävyyttä ja lähteiden luotettavuutta.
- Kirjasto ja koulu tukevat ja monipuolistavat yhdessä oppilaiden lukuharrastusta, oppilaat oppivat tarkastelemaan ja tulkitsemaan kirjallisia tekstejä ja tutustuvat kaunokirjallisuuden genreihin.
- Toiminnassa on tärkeää vuorovaikutteisuus, osallisuus ja elämyksellisyys sekä aito läsnäolo ja kuunteleminen.

7. Luokka

Kirjavinkkaus

- integroidaan jonkin aineen opetukseen, esimerkiksi äidinkielen kaunokirjallisuuden genret –opetukseen. Vinkkaus liittyy myös koulutehtävien tekemiseen.
- Vinkkaus on vuorovaikutteista ja lukukokemusten jakamisella sekä kirjallisuuskeskustelulla on siinä merkittävä rooli.

8. Luokka

Robottitehdas: mediakasvatuksellinen pakopeli

- Keskitetään ajankohtaisiin mediakasvatuksen kysymyksiin; tekoälyyn, big dataan ja digijalanjälkeen, deepfake – videoihin ja somekupliin.

Yläkoulun kirjasto

- Kirjaston esitteitä, kirjanmerkkejä yhteiskoulun kirjastolla
- Pop up -kirjasto vuosittain

Taulukko 1. Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset sisällöt, joihin osallistuvat kaikki oppilaat

Kenelle	Mitä	Missä	Milloin	Keneen yhteys?
1.luokka	Ekaluokkalaisten kirjastoretki, oma kirjastokortti	Oma lähikirjasto	Kevätlukukausi	Pääkirjasto, Kiukainen ja Panelia: Heli Koski, Hinnerjoen ja Honkilahden kirjasto: Eija Ollila
3.luokka	Kirjastoseikkailu ja kirjavinkkaus	Kirjastoseikkailu omalla lähikirjastolla, vinkkaus omalla koululla	Kirjastoseikkailu syyslukukausi kirjavinkkaus kevätlukukausi, kirjasto ottaa yhteyttä	Pääkirjasto, Kiukainen ja Panelia: Heli Koski, Hinnerjoen ja Honkilahden kirjasto: Eija Ollila
5.luokka	Mediamatka	Oma lähikirjasto	Kevätlukukausi	Pääkirjasto, Kiukainen ja Panelia: Heli Koski, Hinnerjoen ja Honkilahden kirjasto: Eija Ollila
7.luokka	Kirjavinkkaus	Pääkirjasto	Kirjasto ottaa yhteyttä	Heli Koski
8. luokka	Robottitehdas-pakopeli	Pääkirjasto	Kirjasto ottaa yhteyttä	Teija Henriksson
1.-9. -luokat	Vähintään yksi omatoiminen kirjastokäynti/lukuvuosi	Kaikki kirjastot	Koko lukuvuosi	Kirjasto@aura.fi/ p. 044 422 4833

Kaikista kirjastovierailuista muistutetaan kouluja sekä syksyisin että keväisin. Kirjastovierailuista opettaja ottaa yhteyttä kirjastoon ja sopii vierailuajan.

Yllä olevaan taulukkoon on merkattu, milloin sisältö on tarkoitettu toteutettavaksi. Muista sisällöistä, esim. kirjavinkkaukset kirjasto ottaa yhteyttä ja sopii kouluille sopivat ajat.

Taulukko 2. Kaikille yhteiset vapaasti valittavat palvelut

Mitä	Missä	Milloin	Keneen yhteys
Lukudiplomi alakoulu+yläkoulu	Kouluilla	Koko lukuvuoden	Heli Koski
Kirjastokäynnit	Oma lähikirjasto	Koko lukuvuoden	Heli Koski/Eija Ollila
Materiaalipaketit	Kirjasto kerää kouluille	Koko lukuvuoden	Heli Koski/oman lähikirjaston henkilökunta
Näyttelytilaa tarjolla kouluille	Oma lähikirjasto	Koko lukuvuoden	Oman lähikirjaston henkilökunta
Kirjastolainen vanhempainillassa	Koulu	Syyslukukausi	Heli Koski
Kirjailijavieraat	Kirjasto	Mahdollisuuksien mukaan	Heli Koski
Mok- viikko, pop up –kirjasto, kirjastovälkkä	Koulu	Koko lukuvuoden	Heli Koski

6. Seuranta

Suunnitelman etenemistä seurataan kirjastossa tilastojen avulla lukuvuosittain. Seurattavia asioita ovat:

- Ekaluokkalaisten käynnit opastetuilla kirjastokäynneillä
- Kolmasluokkalaisten käynnit kirjastoseikkailussa
- Viidesluokkalaisten käynnit mediamatkalla
- Robottitehdas-pakopeliin osallistuneet kasiluokkalaiset
- Osallistumiset kirjavinkkauksiin

Edellisen lukuvuoden tilastoja käsitellään kirjaston ja koulun palaverissa. Kirjasto kerää palautetta ja kehitysehdotuksia säännöllisesti eri kanavien kautta ja yhteistyötä kehitetään olosuhteiden ja tarpeiden mukaisesti.

Yhteistyösuunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein, seuraavan kerran vuonna 2027.

Liitteet

Työryhmän yhteystiedot:

Heli Koski, Kirjastonhoitaja, Euran kirjasto- ja tietopalvelut	044 422 4833
Teija Henriksson, kirjastovirkailija, Euran kirjasto- ja tietopalvelut	044 422 4852
Susanna Kallio, Honkilahden koulu	044 422 4585
Kati Rantala, Hinnerjoen koulu	044 422 4602
Katri Henriksson, Kauttuan koulu	044 422 4635
Laura Perttu, Kauttuan koulu	044 422 4624
Henna Kainulainen, Kirkonkylän koulu	044 422 4662
Terhi Seilo, Kirkonkylän koulu	044 422 4670
Terhi Vesämäki, Kiukaisten koulu	044 422 4730
Maria Savolainen, Panelian koulu	044 422 4736
Heli Rautu-Vatja, Ahmasojan koulu	044 422 4646
Leena Pihlava, Ahmasojan koulu	044 422 4645
Marjo Lampi, Euran yhteiskoulu	044 422 4753

Kirjaston ja koulun yhteistyö Eurassa

Kenelle?	Mitä?	Missä?	Milloin?	Keneen yhteys?
1.luokka	Ekaluokkalaisten kirjastorekki, oma kirjastokortti	Oma lähikirjasto	Kevätlukukausi	Pääkirjasto, Kiukainen ja Panelia: Heli Koski Hinnerjoki, Honkilahti: Eija Ollila p. 044 422 4835
3. luokka	Timanttiseikkailu	Oma lähikirjasto	Syyslukukausi	Heli Koski p. 044 422 4830
3. luokka	Kirjavinkkaus	Oma koulu	Kevätlukukausi, kirjasto ottaa yhteyttä	Heli Koski p. 044 422 4830
5. luokka	Mediamatka	Oma lähikirjasto	Kevätlukukausi	Heli Koski p. 044 422 4830
7. luokka	Kirjavinkkaus	Koulu	Syyslukukausi	Heli Koski p. 044 422 4830
8. luokka	Robottitehdas	Pääkirjasto	Kirjasto ottaa yhteyttä	Teija Henriksson p. 044 422 4852
1.-9. luokka	Vähintään yksi omatoiminen kirjastokäynti/lukuvuosi	Oma lähikirjasto	Koko lukuvuosi	kirjasto@eura.fi/p. 044 422 4833

Päivitetty 1/2025